

УДК 658

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/186-9>**Ковальський А.О.**докторант кафедри економіки підприємства
та організації підприємницької діяльності,
Одеський національний економічний університет**Kovalskiy Andrii**

Odessa National Economic University

ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ: ПРОЦЕСИ ТА ЕЛЕМЕНТИ У СВІТЛІ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ

Більш ніж через два десятиліття після конференції з навколишнього середовища та розвитку в Ріо в 1992 році сталий розвиток залишається великою проблемою. Політика та адміністрація, особливо в демократичних суспільствах, несуть особливу відповідальність за координацію сталого розвитку. Щоб виконати цю роль, регулятивну ідею стійкості необхідно інтегрувати в процес прийняття рішень у політиці та управлінні на всіх рівнях, від місцевого до глобального. Беручи це до уваги, ми проаналізували розвиток інституціоналізації сталого розвитку як наскрізну та довгострокову проблему. Базуючись на теоретико-концептуальній основі, що випливає з теорії демократії, бюрократії та політичного керування/врядування, ми застосували якісні методи, щоб зрозуміти, як стійкість інтегрована в політико-адміністративну практику. У цій статті ми розглядаємо елементи та процеси інституціоналізації та представимо погляд на те як саме як розуміють стійкість на рівні формування стратегій.

Ключові слова: інституціоналізація, стійкий розвиток, управління, установа.

INSTITUTIONALIZATION: PROCESSES AND ELEMENTS IN THE LIGHT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

More than two decades after the 1992 Rio Conference on Environment and Development, sustainable development remains a major challenge. Politics and administration, especially in democratic societies, have a special responsibility for coordinating sustainable development. To fulfill this role, the regulative idea of sustainability must be integrated into policy and governance decision-making at all levels, from the local to the global. Taking this into account, we analyzed the development of the institutionalization of sustainable development as a cross-cutting and long-term problem. Drawing on a theoretical-conceptual framework derived from the theory of democracy, bureaucracy and political management/governance, we applied qualitative methods to understand how sustainability is integrated into political-administrative practice. In this article, we examine the elements and processes of institutionalization and present a perspective on how exactly sustainability is understood at the level of strategy formation. A deep analysis of the dynamics of the development of processes and elements of institutionalization indicates that the old institutional economics and the new institutional sociology can become an effective basis for an extended theoretical study of social and environmental accounting and reporting. The interaction of these two theories allows consideration of various aspects of institutions and their dynamics, including regulatory, normative and cultural-cognitive aspects. It is important to approach aspects of the old institutional economy, where the emphasis is on normative and customary aspects such as norms, conventions, rules and routines. The old theorists of institutional economics emphasize the importance of habits, procedures, and rules that define and maintain existing forms of behavior. Routines are «patterns of thought and action commonly adopted by groups of individuals», while rules are «a formally recognized way in which 'what should be done'». This approach reveals the difference between stable routines and formally defined rules that can be subject to change and institutionalization. On the other hand, new institutionalism is defined by a shift in focus from normative elements to shared understandings of social reality, such as symbols, meanings, and beliefs. He considers cultural and cognitive elements, as well as regulatory, as socially constructed phenomena that define a «common structure» for perceiving events and taking actions. As for the concept of «sustainable development», it can be concluded that it is a complex and ambiguous term that does not have a strict definition, but covers various aspects and understanding. Different points of view lead to different interpretations of this concept. As noted in the sources, in the additive model of sustainability, different actors may prioritize different aspects of sustainability (social, economic, environmental), depending on their interests and field of activity.

Keywords: institutionalization, sustainable development, management, institution.

JEL classification: Q01, H12, G20

Постановка проблеми. Розвиток до сталого (світового) суспільства залишається постійним викликом. Численні глобальні оцінки екологічної, економічної та соціальної динаміки, опубліковані під час Конференції ООН зі сталого розвитку в Ріо-де-Жанейро («Ріо+20») у 2012 році, свідчать, серед іншого, що глобальні викиди парникових газів все ще зростають, втрата біорізноманіття прискорюється, соціальна нерівність зростає, а економічна нестабільність загрожуює згуртованості суспільства та політичній стабільності (наприклад [1]). Розміщення цих зусиль у

довгостроковій перспективі щодо екологічних, економічних і соціальних подій (шляхом аналізу ключових показників, таких як зростання населення, валовий внутрішній продукт, зменшення рибних запасів, надходження азоту, індивідуальна моторизована мобільність або навіть поширення McDonald's ресторани як проксі для масового споживання), можна спостерігати експоненціальні темпи зростання від початку промислової революції в 18 столітті до теперішнього часу [2]. Зростання населення та зростання матеріальних благ, які дуже нерівномірно розподіляються між кра-

інами та всередині них, ставить під загрозу життєзабезпечувальні системи Землі [3]. Як показують ці та інші дослідження, прогрес у зусиллях з модернізації навколишнього середовища, зокрема за допомогою еко-технологічних інновацій за останні кілька десятиліть, значно випередив економічне (матеріальне) зростання. Таким чином, після більш ніж 40 років дискусій про навколишнє середовище та інституціоналізації екологічних практик у політиці, управлінні, бізнесі та громадянському суспільстві в усьому світі, а також після 22 років дискурсу та практики щодо сталого розвитку, можна стверджувати, що дійсно ця проблематика є першорядною: на локальному, національному та міжнародному рівнях. Очевидно, значні зміни в політиці захисту навколишнього середовища, інституціоналізації екологічної бюрократії, розповсюдження управління навколишнім середовищем у приватному секторі, підвищення екологічної свідомості громадян, активне громадянське суспільство, або поява міждисциплінарних наук про навколишнє середовище та екологічна освіта виявляються занадто вузькими, щоб стимулювати необхідні соціально-матеріальні перетворення [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки серед експертів зі сталого розвитку почалися ширші дебати щодо необхідності більш фундаментальних інституційних перетворень [5; 6]. Поряд із загальними теоретико-концептуальними підходами, що зосереджуються на інституційних викликах для соціально-екологічного управління [7] або суспільних переходів у цілому, таких як управління переходами [8], галузева інституціоналізація стійкості в різних сферах суспільства була предметом дослідження. концептуальні та емпіричні дослідження, наприклад, щодо бізнесу та управління сталим розвитком, науки та освіти для сталого розвитку або сталого розвитку та громадянського суспільства. Особлива відповідальність за сталий розвиток у демократичних суспільствах лежить на політико-адміністративній системі [9]. Відповідно, існує низка концептуальних і менша кількість емпіричних досліджень щодо інституціоналізації стійкості в багаторівневій політико-адміністративній системі. Ці дослідження або обговорюють фундаментальні концептуальні питання [10], або аналізують стратегії сталого розвитку та їх впровадження, переважно за допомогою методів кабінетних досліджень [11]. Ці аналітичні погляди допомагають отримати базове розуміння загальних вимог інституціоналізації стійкості як регулятивної ідеї у виробленні політики. Крім того, вони надають огляд статус-кво (національних) стратегій сталого розвитку та їх впровадження [12]. Однак необхідні більш диференційовані погляди щодо конкретного моделювання інституційних механізмів, його структурної та процедурної конкретизації та його актуальності для політичної адміністративної практики, що виходить за рамки основних теоретичних і концептуальних підходів (нео) інституціоналізації або порівняльних оглядових досліджень національних стратегій сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу. Інституціоналізація: елементи та процеси. Стара інституційна економіка та нова інституційна соціологія можуть забезпечити ефективну основу для «багатшого теоретичного» дослідження [13], як зтверджує Adams &

Larrinaga-González, складності соціального та екологічного обліку та звітності «в дії», оскільки ці теорії, якщо їх прийняти взаємно, дозволяють розглядати різні «стовпи» (тобто «регулятивні, нормативні та культурно-когнітивні») [14] і відповідну динаміку, яка становить і характеризує інституції та інституційне життя. Як зауважив Скотт (2001), кожен із цих елементів розглядався теоретиками старої інституційної економіки та нової інституційної соціології як ключовий аспект інститутів та інституційної динаміки.

З одного боку, було особливо наголошено на актуальності нормативних та звичних аспектів (наприклад, норм, конвенцій, правил і розпорядку) інститутів у старій інституційній економіці. Загалом, старі теоретики інституційної економіки наголошують на домінуванні звичок, процедур і правил, які спонукають суб'єктів приймати та відтворювати існуючі форми поведінки [15]. Поки рутини посилюються до «моделей мислення та дій, які зазвичай приймаються групами індивідів», правила «можна визначити як формально визнаний спосіб, у який «що має робитися». . . [15]. Іншими словами, рутину можна зобразити як процедури, які зазвичай і фактично дотримуються та впроваджуються, тоді як правила містять формально встановлені правила, які слід «застосовувати в постановці/відтворенні соціального життя». Як зауважили Бернс і Скапенс [15], переважаючи правила і процедури, незважаючи на те, що вони є відносно стабільними і довговічними, можуть бути піддані процесу змін, включаючи інституціоналізацію, яку можуть сприяти агенти в їхньому процесі «прийняття та відтворення» [15].

З іншого боку, нова інституційна соціологія (див., наприклад [16; 17; 14]), інша актуальна перспектива в теорії організації [18], підкреслює когнітивні та культурні елементи інституцій та інституційного життя. Зміщення фокусу з нормативних і регулятивних елементів (норм, процедур, правил) на спільне розуміння соціальної реальності (символи, значення, переконання) відрізняє новий інституціоналізм від інших точок зору [19; 17]. Для багатьох нових інституціоналістичних системи значень, символи та когнітивні переконання є не просто суб'єктивними та індивідуалізованими розумовими конструктами, а скоріше зовнішніми та соціально сконструйованими явищами [19].

Вони забезпечують членів організації «спільною структурою» для «відчуття поточного потоку подій» [14] і для прийняття організаційних та індивідуальних дій. Культурно-когнітивні елементи (цінності, значення та символи) так само, як і нормативно-регулятивні стовпи (наприклад, рутини та правила), також можуть бути піддані процесу інституціоналізації.

Це можна концептуалізувати як механізм, за допомогою якого різні елементи інституційного та соціального життя, починаючи від концепцій, цінностей, вірувань і систем значень до соціально-економічних практик і структур, стають даними, звичними і сприймаються як належне. ([13; 16; 20]) у конкретному контексті: суспільство, кластер організацій, організація та внутрішньоорганізаційні підсистеми [14]. Зокрема, у цій статті, дотримуючись аргументів Цукера [20], інституціоналізація розглядається як кумулятивний і динамічний процес, через який інституційні елементи набувають «різного ступеня» сприйняття як даності та даності.

Процес інституціоналізації, який відбувається на організаційному рівні (тобто мезоінституціоналізм), знаходиться під впливом специфічного інституційного середовища та наявності «потужних інституційних правил, які функціонують як дуже раціоналізовані міфи» [21]. Тому організації, які діють у таких високоінституціоналізованих контекстах, піддаються впливу «потужних сил» [16]. (Ді Маджіо та Пауелл, 1991), щоб прийняти організаційні форми та структури, ізоморфно прагнучи адаптуватися до інституціоналізованих правил [21]. Як зазначив Lounsbury [18], такої ізоморфної поведінки не повинно бути концептуалізується як сліпий і «безглуздий структурно детермінований» механізм реагування на інституційний тиск, а скоріше як «досягнення зусиль», здійснене на основі «інституційної логіки».

Згідно з Ді Маджіо та Пауелом [16], інституційний тиск ізоморфних змін є результатом «трьох механізмів»:

(i) «примусовий», що є наслідком правових вимог і правил;

(ii) «міметика», яка походить від «невизначеності» та створює імітацію;

(iii) «нормативний зв'язок з» існуванням нормативних правил, включно з головним чином тими, що створюються професійними організаціями. Під інституційним впливом цього макроконтексту конкретні організаційні процедури, практики та структури, включаючи (соціальний) облік, інституціоналізуються, коли з часом вони «підтримують» звичне, дане та «[. . .] «сприйняті як належне» способи мислення та діяльності в певній організації» (Burns & Scapens). У результаті цього процесу деякі елементи організаційних структур, після інституціоналізації, стають символічними та функціонують як «міфи, які зобов'язують організації» [21].

Щоб краще зрозуміти інституціоналізацію структур і практик на організаційному рівні (тобто мезоінституціоналізм), важливо проаналізувати когнітивні елементи (наприклад, значення, символи, когнітивні вірування) і пов'язану з ними динаміку інституціоналізації, тобто «мікроінституціоналізм» [20].

Бергер і Лукманн [22], які концептуалізують інститути як символічні структури та системи значень, передбачають процес соціального конструювання інститутів та інституційного світу як такий, що складається з трьох фаз, а саме: (i) екстерналізація; (ii) об'єктивність; і (iii) інтерналізація (обговорення див. також у Scott, 1987, 2001). Згідно з Бергером і Лукманном [22], екстерналізація представляє антропологічну тенденцію людини постійно конструювати через соціальні взаємодії «світ, у який вона екстерналізує себе». У процесі екстерналізації він проектує свої власні значення в реальність» [22]. За допомогою цього механізму люди (виробники) у соціальній взаємодії зі своїми подібними виробляють символічні структури (їхній продукт), до яких надаються значення [14]. Об'єктивність концептуалізується як «процес, за допомогою якого зовнішні продукти людської діяльності набувають характеру об'єктивності» [22]. В результаті об'єктивності символічні структури та системи значень призводять до «щось «там», як реальність, яку переживають спільно з іншими» [14]. Процеси екстерналізації та об'єктивності, які перебувають у постійному діалектичному зв'язку, підтримуються використанням мови, яка забезпечує координати для соціальної вза-

ємодії людей і підтримує, наприклад, через типізацію, загальну об'єктивність повсякденного життя [22].

Третя фаза, яка називається інтерналізацією, визначена Бергером і Лукманом як «негайне сприйняття або інтерпретація об'єктивної події як виражаючого значення» [22]. Термін «негайний», як стверджується в цій статті, слід тлумачити в його етимологічному значенні як щось «опосередковане», тобто безпосереднє, без втручання та/або подальших пояснень. Через процес інтерналізації «об'єктивований світ повертається у свідомість під час соціалізації» [22], а «актор отримує внутрішню мотивацію робити те, що він повинен робити» [20]. У результаті цього процесу агенти визнають «об'єктивований світ» як норму, якій необхідно відповідати.

Як зазначив Скотт [14] (2001), процес побудови систем загального значення розглядається Бергером і Лукманом [22] як процес інституціоналізації. У результаті, як стверджується тут, ідеї, символічні структури, системи цінностей і значень, включаючи «обґрунтування» бухгалтерського обліку, набувають статусу «об'єктивних і зовнішніх» [20] соціальні факти, вбудовані в соціальні та організаційні сфери.

Хоча інституціоналізовані елементи, практики та структури зберігають тенденцію до збереження, вони можуть бути піддані деінституціоналізації [14], тобто «процесу, під час якого легітимність усталеної організаційної практики розмивається або припиняється». Як зазначив Цукер [20], деінституціоналізація, на відміну від інституціоналізації, «рідко буває випадковою». Таким чином, намагаючись запобігти чи зменшити можливості для деінституціоналізації, усталені моделі поведінки можуть бути посилені різними стратегіями, прийнятими на певних рівнях, таких як суспільство, кластер організацій, організації та внутрішньоорганізаційні системи. Бергер і Лукманн [22], наприклад, стверджують, що «побудова рольових типологій є необхідним корелятом інституціоналізації поведінки». Зокрема, в організаційній сфері можуть бути прийняті такі ініціативи, як створення ролей відповідальності та впровадження формальних структур, щоб підтримувати та підвищувати ступінь інституціоналізації переважаючої усталеної практики.

Як ми бачимо процесі інституціоналізації швидко змінюються, з'являються нові уявлення щодо елементів процесу інституціоналізації, що в свою чергу впливає на розуміння «сталого розвитку».

Розуміння сталого розвитку. «Стійкість» можна розглядати як чорну скриньку або загальний термін, який не має повного або вичерпного визначення, охоплюючи різні значення та розуміння. Те, що він включає, залежить від різних точок зору. Наприклад, в адитивній моделі стійкості кожен учасник надає пріоритет одному виміру стійкості [23] – соціальному, економічному чи екологічному – який може бути пов'язаний із сферою його діяльності; наприклад, кожен урядовий департамент зосереджується майже лише на своїй власній сфері, не приділяючи особливої уваги іншим сферам. Що стосується складних взаємозв'язків між економічними, соціальними та екологічними розвитками, однак, більш інтегративне розуміння сталого розвитку видається більш адекватним для проблем сталого розвитку [24]. У цій моделі, яка часто розглядається як модель для наслідування для суспільств, адміністра-

цій, компаній та інших зацікавлених сторін суспільства, завжди визнається взаємодія та взаємозалежність між трьома вимірами сталого розвитку (деякі додають навіть четвертий, культурний вимір). Тут певний державний департамент, наприклад, не лише бере на себе відповідальність за вимір сталого розвитку, пов'язаний з його переважною діяльністю, але також враховує інші виміри та прагне до більш тісної співпраці з паралельними підрозділами в інших департаментах. Інтегративне розуміння сталого розвитку, здається, краще відповідає твердженням, що соціальний та економічний розвиток може відбуватися лише в межах планети [25]. Ці межі визначають потенціал і, одночасно, межу для кожного виду людської діяльності; вони обмежують рамки всього, що становить сучасне життя, навіть якщо потенціал планети може здатися необмеженим для акторів, які прагнуть технологічного розвитку, процвітання та багатства. Неминуче трансформації та зміни в одному з вимірів стійкості завжди впливають на інші виміри. Лише зусилля з усвідомлення, передбачення та інтеграції складнощів, взаємозалежностей і можливих взаємодій у курс дій створюють шанс для справжнього сталого розвитку. Ігнорування одного чи двох із трьох вимірів не може бути успішним у довгостроковій перспективі. Поруч із цим наскрізним елементом вимірів, часовий компонент має ключове значення для сталого розвитку. Ще в 1987 році Всесвітня комісія з навколишнього середовища та розвитку дійшла висновку: говорити про сталість можна лише тоді, коли потреби сьогодення задовольняються таким чином, щоб не обмежувати можливості виживання майбутніх поколінь [26]. Щоб досягти цієї мети, необхідно інтегровано вирішувати економічні, екологічні та соціальні виклики. Це інтегративне розуміння стійкості є основою цього дослідження.

Висновки. Глибокий аналіз динаміки розвитку процесів та елементів інституціоналізації вказує на те, що стара інституційна економіка та нова інституційна соціологія можуть стати ефективною основою для розширеного теоретичного вивчення соціального та екологічного обліку та звітності. Взаємодія цих двох теорій дозволяє розглядати різні аспекти інституцій та їхню динаміку, включаючи регулятивні, нормативні та культурно-когнітивні аспекти. Важливим виявляється підхід до аспектів старої інституційної економіки, де акцент робиться на нормативних і звичних аспектах, таких як норми, конвенції, правила та розпорядок. Старі теоретики інституційної економіки підкреслюють значення звичок, процедур і правил, які визначають і підтримують існуючі форми поведінки. Рутини є «моделями мислення та дій, які зазвичай приймаються групами індивідів», тоді як правила – «формально визначений спосіб, у який що має робитися». Такий підхід розкриває різницю між стабільними рутинами та формально визначеними правилами, що можуть під-

даватися змінам і інституціоналізації. З іншого боку, новий інституціоналізм визначається зміщенням фокусу з нормативних елементів на спільне розуміння соціальної реальності, таких як символи, значення та переконання. Він розглядає культурно-когнітивні елементи, так само як і регулятивні, як соціально сконструйовані явища, що визначають «спільну структуру» для сприйняття подій та прийняття дій.

Процес інституціоналізації, який відбувається в організаціях, базується на механізмах «примусу», «міметики» та «нормативного зв'язку», які впливають на зміни в організаційних структурах та практиках. Ці механізми впливають на інституціоналізацію, змінюючи елементи від концепцій до практик і структур, які стають «даними» і «звичайними». В кінцевому рахунку, нова інституційна соціологія розглядає культурно-когнітивні елементи інституцій як важливі для розуміння їх динаміки та інституціоналізації на різних рівнях, від організацій до суспільства в цілому.

В цілому, необхідно підкреслити важливість взаємодії між старою інституційною економікою та новою інституційною соціологією для збагачення теоретичного підходу до вивчення складності соціального та екологічного обліку та звітності, а також для розуміння динаміки інституцій та їхнього життя, що в свою чергу корисно для дослідження стійкого розвитку у різних компаніях, включаючи комунальний сектор.

Можна зробити висновок о ролі нової інституційної соціології в аналізі інституцій та інституційного життя з акцентом на когнітивні та культурні аспекти. Ця перспектива відрізняється від інших точок зору, які зосереджуються на нормативних та регулятивних елементах, таких як норми, процедури та правила.

Щодо поняття «сталого розвитку», то можна зробити висновок є комплексним і багатозначним терміном, який не має жорсткого визначення, але охоплює різні аспекти і розуміння. Різні точки зору призводять до різних інтерпретацій цього поняття. Як зазначається у джерелах, в адитивній моделі стійкості, різні учасники можуть надавати пріоритет різним аспектам стійкості (соціальному, економічному, екологічному), залежно від їхніх інтересів та сфери діяльності.

Також важливим є інтегративний підхід до розуміння сталого розвитку, де взаємозв'язок між економічним, соціальним та екологічним розвитками визнається як ключовий. Інтеграція цих аспектів сприяє досягненню сталого розвитку, оскільки ігнорування будь-якого з них може призвести до невдачі в довгостроковій перспективі. Також, увага акцентується на важливості часового компонента для сталого розвитку, наголошуючи на тому, що сталість передбачає забезпечення потреб сьогодення так, щоб не обмежувати можливість майбутніх поколінь. Інтегроване розв'язання економічних, екологічних та соціальних викликів є ключем до досягнення цієї мети.

Список використаних джерел:

1. United Nations. The Millennium Development Goals Report; United Nations: New York, NY, USA, 2013.
2. Steffen, W.; Persson, A.; Deutsch, L.; Zalasiewicz, J.; Williams, M.; Richardson, K.; Crumley, C.; Crutzen, P.; Folke, C.; Gordon, L.; et al. The Anthropocene: From Global Change to Planetary Stewardship. *AMBIO* 2011, 40, 739–761.
3. Rockström, J.; Steffen, W.; Noone, K.; Persson, Å.; Chapin, F.S., III; Lambin, E.S.; Lenton, T.M.; Scheffer, M.; Folke, C.; Schellnhuber, H.; et al. Planetary Boundaries: Exploring the safe operating space for humanity. *Nature* 2009, 461, 472–475.
4. McNeill, J.R. *Blue Planet: Die Geschichte der Umwelt im 20. Jahrhundert*; Campus: Frankfurt am Main, Germany, 2003.

5. Wissenschaftlicher Beirat der Bundesregierung Globale Umweltveränderungen (WBGU). Welt im Wandel – Gesellschaftsvertrag für eine Große Transformation. Available online: http://www.wbgu.de/fileadmin/templates/dateien/veroeffentlichungen/hauptgutachten/jg2011/wbgu_jg2011_ZfE.pdf
6. Connor, R.; Dovers, S. *Institutional Change for Sustainable Development*; Edward Elgar: Cheltenham, UK, 2004.
7. Dietz, T.; Ostrom, E.; Stern, P.C. The Struggle to Govern the Commons. *Science* 2003, 302, 1907–1911.
8. Loorbach, D.; Rotmans, J. The practice of transition management: Examples and lessons from four distinct cases. *Futures* 2010, 42, 237–246.
9. Meadowcroft, J.; Bregha, F. *Governance for Sustainable Development: Meeting the Challenge Ahead*; PRI Initiative: Ottawa, ON, Canada, 2009.
10. Lafferty, W.M. *Governance for Sustainable Development: The Challenge of Adapting Form to Function*; Edward Elgar: London, UK, 2004.
11. Meadowcroft, J. Who is in Charge here? Governance for Sustainable Development in a Complex World. In *Governance for Sustainable Development*; Newig, J., Voß, J.P., Monstadt, J., Eds.; Routledge: New York, NY, USA, 2008; pp. 107–122.
12. Swanson, D.; Halle, M.; Schmidt, A.G.; Esche, A. Global Trends in Sustainable Development – A View from the RMP 2013 Global Search Process. In *Winning Strategies for a Sustainable Future*; Stiftung, B., Ed.; Verlag Bertelsmann Stiftung: Gütersloh, Germany, 2013; pp. 19–38.
13. Adams, C., & Larrinaga-Gonzalez, C. (2007). Introduction – engaging with organizations in pursuit of improved sustainability accounting and performance. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 20(3), 333–355. <https://doi.org/10.1108/09513570710748535>
14. Scott, W. Richard 2001. *Institutions and Organizations*. Thousand Oaks, CA: Sage, 2nd ed.
15. John Burns, Robert W. Scapens, 2000. Conceptualizing management accounting change: an institutional framework, *Management Accounting Research*, Volume 11, Issue 1, <https://doi.org/10.1006/mare.1999.0119>.
16. DiMaggio, Paul J. and Walter W. Powell (1991a) 'Introduction', in Powell and DiMaggio (eds) *The New Institutionalism in Organizational Analysis*, pp. 1–38. Chicago: University of Chicago Press.
17. Dacin, M. T., Dacin, P. A., Greenwood, R., Oliver, C., Sahlin, K., & Suddaby, R. (2008). Traditions as institutionalized practice: Implications for deinstitutionalization. *The Sage handbook of organizational institutionalism*, 327, 352.
18. Lounsbury, M. (2008). Institutional rationality and practice variation: New directions in the institutional analysis of practice. *Accounting, organizations and society*, 33(4–5), 349–361.
19. Carruthers, B. G. (1995). Accounting, ambiguity, and the new institutionalism. *Accounting, organizations and society*, 20(4), 313–328.
20. Tolbert, P. S., & Zucker, L. G. (1999). The institutionalization of institutional theory. *Studying organization. Theory & method*, 1, 169–184.
21. Rowan, B., Meyer, H., & Rowan, B. (2006). The new institutionalism and the study of educational organizations: Changing ideas for changing times. *The new institutionalism in education*, 15–32.
22. Berger, P. L., & Luckmann, T. 1966. *The social construction of reality: A treatise in the sociology of knowledge*. New York: Doubleday.
23. Grunwald, A.; Kopfmüller, J. *Nachhaltigkeit*; Campus: Frankfurt am Main, Germany, 2006.
24. Deutscher Bundestag. *Abschlußbericht der Enquete-Kommission, Schutz des Menschen und der Umwelt – Ziele und Rahmenbedingungen einer nachhaltig zukunftsverträglichen Entwicklung*; Deutscher Bundestag: Berlin, Germany, 1998. Available online: <http://dipbt.bundestag.de/dip21/btd/13/112/1311200.asc>
25. Rockström, J.; Steffen, W.; Noone, K.; Persson, Å.; Chapin, F.S., III; Lambin, E.S.; Lenton, T.M.; Scheffer, M.; Folke, C.; Schellnhuber, H.; et al. Planetary Boundaries: Exploring the safe operating space for humanity. *Nature* 2009, 461, 472–475.
26. Steurer, R. Sustainable development as a governance reform agenda: Principles and challenges. In *Nachhaltigkeit Regieren: Eine Bilanz zu Governance-Prinzipien und-Praktiken*; Steurer, R., Trattinig, R., Eds.; Oekom: München, Germany, 2010; pp. 33–54.